

Извјештај о раду ПУРС за 2017. годину

Бања Лука, јануар 2018.

САДРЖАЈ:

ОПШТЕ НАПОМЕНЕ	2
I УПРАВЉАЊЕ НАПЛАТОМ ПОРЕЗА	3
1.1. Наплата јавних прихода	3
1.2. Стање дуга	6
1.3. Опомене за плаћање доспјелих обавеза	6
1.4. Поступак принудне наплате	7
1.5. Рјешења/споразуми о одгађању плаћања пореских обавеза	8
1.6. Посебни поступци	9
II БОРБА ПРОТИВ СИВЕ ЕКОНОМИЈЕ	11
2.1. Теренске и канцеларијске контроле	12
2.2. Посебне и остале контроле	13
2.3. Истраге и обавјештајни послови	14
2.4. Прекршајни поступак	15
III ОДНОС ПРЕМА ПОРЕСКИМ ОБВЕЗНИЦИМА	16
3.1. Услуге пореским обвезницима и медијски иступи	16
3.2. Регистровани и дерегистровани порески обвезници	18
3.3. Издата увјерења и потврде пореским обвезницима	18
3.4. Поврати, прекњижавања и корекције	20
3.5. Пријем и обрада пореских пријава	20
3.6. Пореске жалбе – први ниво рјешавања	21
IV ЕЛЕКТРОНСКЕ УСЛУГЕ	22
V ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ	24
5.1. Имплементација Интегрисаног информационог система	24
5.2. Информационе технологије	24
5.3. Јединствени систем за регистрацију, контролу и наплату доприноса	25
VI МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА	26
VII ЉУДСКИ РЕСУРСИ	30
ЗАКЉУЧАК	31

ОПШТЕ НАПОМЕНЕ

Пореска управа је у протеклом периоду покренула бројне активности како би кроз унапређење пословних процеса и одговарајућом прерасподјелом ресурса побољшала продуктивност, а што је у коначници довело до ефикасније наплате јавних прихода у нашој надлежности.

Поменуте активности биле су сконцентрисане око три кључна момента:

- Наплате јавних прихода у планираном износу уз што мање трошкове прикупљања истих,
- Имплементације Интегрисаног информационог система и
- Промјене свијести грађана.

Као најважније резултате рада у току 2017. године истакли бисмо сљедеће:

- **Рекордну наплату јавних прихода.** Пореска управа Републике Српске је у 2017. години на рачун јавних прихода РС **прикупила укупно 2,353 милијарде марака**, што представља рекордну наплату јавних прихода у РС, односно највећу годишњу наплату јавних прихода од оснивања Пореске управе РС, тј. од 2002. године.
- **Борбу против сиве економије.** Пореска управа је велики дио својих активности усмјерила на сузбијање сиве економије. Наиме, измјенама и допунама Закона о пореском поступку РС, као дијела реформе привредног система Републике Српске, већ су предузети озбиљни кораци ка смањењу обима сиве економије у РС.
- **Електронске услуге.** Пореска управа је препознала значај електронског пословања за пореске обвезнике и грађане, те је у 2017. години наставила са увођењем нових електронских услуга. Тако је почетком године уведана нова услуга издавање рачуна за непокретности електронским путем, **еРачун**. Исто тако, у оквиру FAR пројекта активирани су и пројекти **електронска архива и еСандуче**. Крајњи циљ увођења електронских услуга јесте унапређење пословне климе кроз смањење трошкова везаних за израду папирних докумената, смањење обима послова везаних за унос, контролу и архивирање папирних докумената, уштеду времена за пореске обвезнике и смањен број потребних долазака у Пореску управу РС.
- **Интегрисани информациони систем.** У 2017. години радило се на стабилизацији пословних процеса који су пуштени у продукцију (дио функционалности пријема и обраде пореских пријава, пореског књиговодства, управног поступка контроле, канцеларијског пословања, поступака принудне наплате у дијелу извршења рјешења за плаћање по контролома инспектора и аката других органа и интерфејса за ажурирање података о пореским обвезницима), те су настављене активности на имплементацији Интегрисаног информационог система са новим имплементатором.
- **Успостављање нове организације рада Пореске управе.** У току 2017. године усвојен је нови Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста, а који је одраз потребе да се што квалитетније и ефикасније испуне задаци Пореске управе.

I УПРАВЉАЊЕ НАПЛАТОМ ПОРЕЗА

Пореска управа РС је у цијелој прошлој години задржала позитиван тренд у наплати јавних прихода, а што се може приписати свакодневним активностима које Пореска управа предузима у оквиру своје надлежности, а које су усмјерене прије свега на редовну наплату и теренске контроле, али и на даље јачање услуга пореским обвезницима и модернизацију свог пословања. Поред тога, имплементацијом новог Интегрисаног информационог система омогућено нам је аутоматско издавање опомена, као и израда рјешења принудне наплате, што је свакако имало позитиван ефекат на наплату јавних прихода који су у надлежности Пореске управе РС. Наиме, имплементација новог информационог система је у великој мјери омогућила да одређени дио интерних процеса аутоматизујемо и на тај начин преусмјеримо запослене на друге послове.

1.1. Наплата јавних прихода

Пореска управа РС је у периоду 01.01-31.12.2017. године наплатила укупно **2 милијарде и 353 милиона КМ јавних прихода**. Поред наплате путем рачуна јавних прихода, у овај износ укључено је и 54,56 милиона КМ обавеза измирених путем система мултилатералне компензације, а у складу са Законом о јединственом систему за мултилатералне компензације и цесије. Поред тога, **путем обвезница унутрашњег дуга РС наплаћено је додатних 2,75 милиона КМ**.

Наплаћени јавни приходи у надлежности ПУРС у 2017. години (у мил. КМ)

План наплате јавних прихода за 2017. годину реализован је 104%, док је у односу на исти период претходне године наплаћено чак 176,48 милиона КМ или 8% више јавних прихода.

Директни порези

Наплаћени износ по основу **директних пореза** у периоду 01.01-31.12.2017. године већи је за 7% у односу на исти период претходне године, односно **прикупљено је 466,63 милиона КМ**

или 32,35 милиона КМ више, на шта је утицало значајно повећање наплате пореза на добит у односу на прошлу годину али, такође, и пореза на доходак.

Порез на добит је наплаћен у износу од **192,88 милиона КМ**, што је у односу на исти период претходне године више за 11,44 милиона КМ, односно за 6%. Када је у питању повећање наплате пореза на добит, у сваком случају можемо рећи да је резултат позитивног пословања дијела привредних субјеката у 2017. години и редовности пријављивања и плаћања ових обавеза, те благовремено предузетих мјера наплате од стране Пореске управе. План наплате пореза на добит за 2017. годину реализован је 104%.

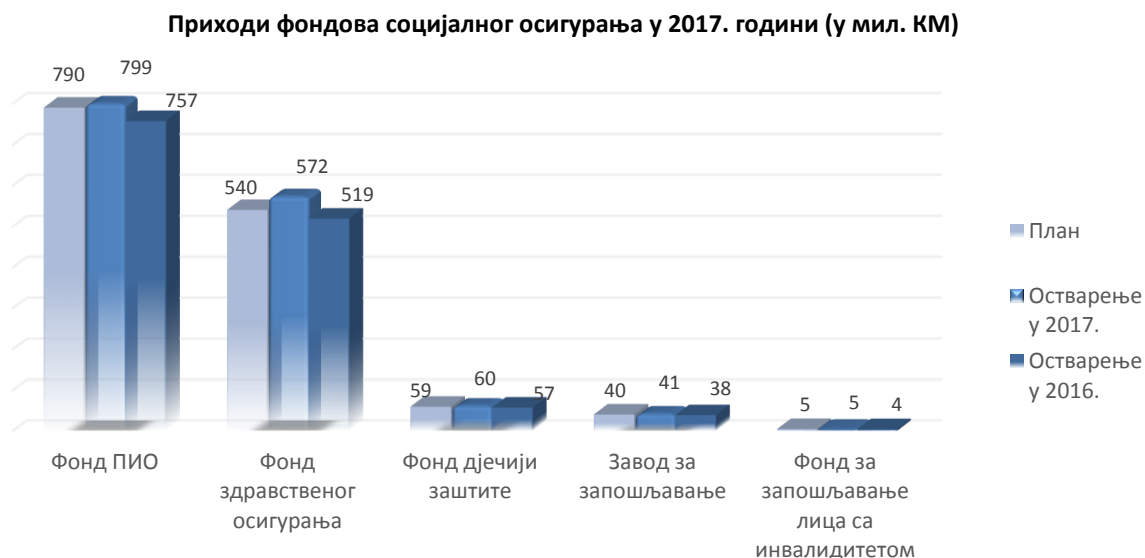
По основу **пореза на доходак** наплаћено је **234,33 милиона КМ** што је за 18,20 милиона КМ, тј. 8% више у односу на исти период претходне године. На вишу наплату прихода по основу пореза на доходак дјелимично је утицало и повећање најниже плате од јануара 2017. Такође, можемо рећи да је на раст поменутог прихода утицала и примјена сета законских рјешења из јуна 2016. године. План наплате пореза на доходак за 2017. годину реализован је 104%.

Порез на употребу, држање и ношење добара наплаћен је у износу од **14,34 милиона КМ**, што је за 3% више у односу на исти период претходне године.

Наплата прихода по основу **пореза на непокретности** износи **25,08 милиона КМ** што је за 2,25 милиона КМ, тј. за 10% више него у истом периоду претходне године.

Доприноси

Прикупљени **приходи фондова социјалног осигурања** у 2017. години **износе укупно 1 милијарду и 477 милиона КМ** што је у односу на наплату из истог периода 2016. године више за 101,14 милиона КМ, тј. за 7%, док је у односу на планирани износ наплаћено 3% више, односно 43,14 милиона КМ више доприноса.

Остали јавни приходи

По основу **осталих јавних прихода** наплаћено је **395,75 милиона КМ**, што је у односу на исти период претходне године више за 13%, односно за 45,1 милион КМ.

Приходи по основу **такса и накнада** у 2017. години износе 246,05 милиона КМ, те можемо констатовати да је у односу на претходну годину наплаћено више за 14%, тј. за 29,34 милиона КМ.

Наплата прихода по основу **накнада за приређивање игара на срећу** износи **25,15 милиона КМ**, што је више за 12%, односно за 2,62 милиона КМ у односу на исти период претходне године.

Приходи по основу **казни** наплаћени су у износу од **20,88 милиона КМ** што је за 15% више у односу на претходну годину, односно за 13% више у односу на план.

Наплата по основу **осталих прихода** у периоду 01.01-31.12.2017. године износи **68,52 милиона КМ**, што је у односу на прошлогодишњу наплату више за 19,51 милион КМ, односно за 40%. План наплате по основу осталих прихода реализован је 125%.

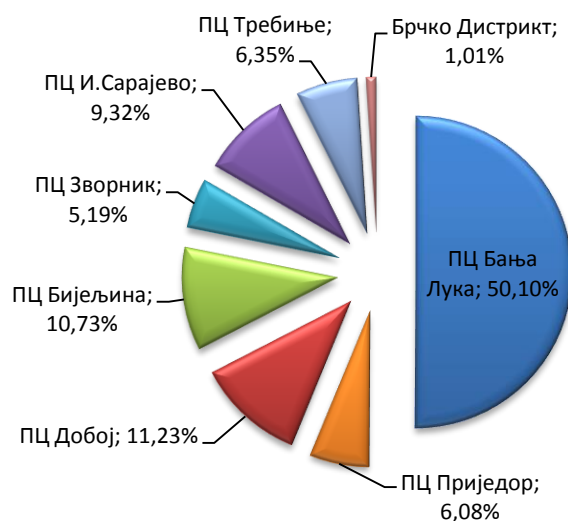
Када су у питању **приходи по основу концесионих накнада**, наплаћено је **35,15 милиона КМ**, што је мање за 9,1 милион КМ, тј. за 21% у односу на претходну годину. План наплате по основу концесионих накнада реализован је 70%.

Када су у питању **заостале обавезе по основу индиректних пореза и доприноса за Фонд солидарности**, у 2017. години наплаћене су у износу од 13,59 милиона КМ, што је мање за 2,10 милиона марака, што је у складу са очекиваном динамиком смањења наплате ове врсте прихода.

Наплата по подручним центрима

Када говоримо о наплати јавних прихода по подручним центрима ПУРС можемо констатовати да су сви центри остварили боље резултате у наплати јавних прихода у односу претходну годину, изузев ПЦ Требиње који је на граници остварења, док се проценат реализације плана наплате јавних прихода по подручним центрима креће од 96% (ПЦ Требиње) до 109% (ПЦ Бања Лука).

Учешће подручних центра ПУРС у наплаћеним јавним приходима у периоду 01.01-31.12.2017. години

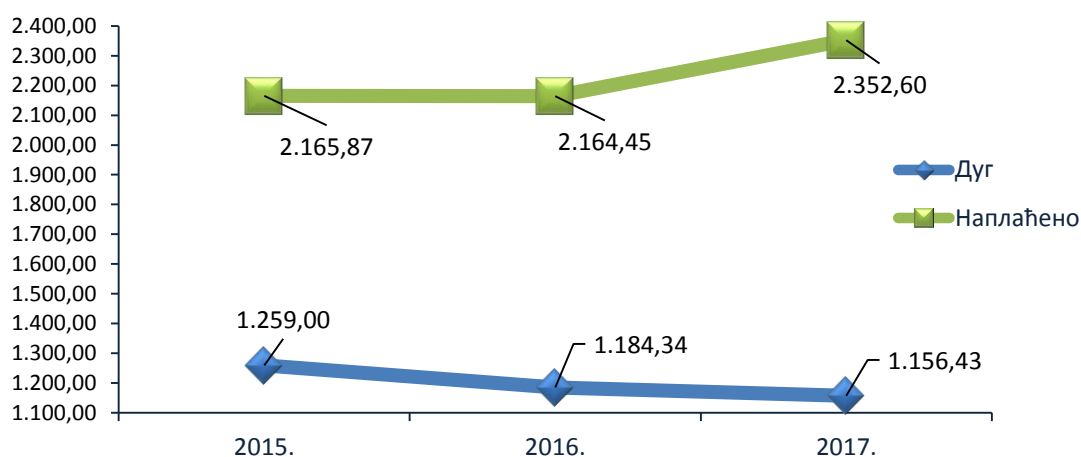

Такође, наплаћено је још 23,85 милиона КМ наплаћених доприноса односи на оне обвезнике доприноса за пензијско и инвалидско осигурање који су запослени у Брчко Дистрикту и чије је мјесто пребивалишта Брчко Дистрикт, а пријављени су у Јединствени систем регистрације, контроле и наплате доприноса РС.

1.2. Стање дуга

Према званичним евиденцијама Пореске управе РС стање доспјелог, а неизмиреног дуга на дан 31.12.2017. године износило је 1,156 милијарди КМ. Поређења ради, стање дуга на дан 31.12.2016. године је износило 1,184 милијарде КМ што значи да се исти у 2017. години смањио за 27,91 милион КМ или за 2,36%.

Наплаћени јавни приходи и дугови у периоду 2015-2017. године

Измирење дуга путем обвезница

На основу Уредбе о измирењу пореских обавеза путем обвезница Републике Српске („Службени гласник РС“, број 58/09), којом се уређују услови и поступак измирења доспјелих пореских обавеза насталих до 31.12.2007. године, путем обвезница РС емитованих за измирење обавеза по унутрашњем дугу, у 2017. години из Министарства финансија РС запримљено је 50 рјешења о измирењу дуга путем обвезница у укупном износу од 2,75 милиона КМ.

1.3. Опомене за плаћање доспјелих обавеза

У извјештајном периоду донесено је **161.736 опомена за плаћање доспјелих пореских обавеза** на износ обавеза од 542,16 милиона КМ. Порески обвезници су у року од 8 дана уплатили укупно 139,91 милион КМ, односно 26% од укупног износа доспјелих пореских обавеза обухваћених донесеним опоменама. По основу опомена издатих у претходном периоду, у извјештајном периоду наплаћено је још 18.231 КМ.

У односу на исти период претходне године донесено је 28% више опомена, док је у **дозвољеном року наплаћено 22,97 милиона КМ обавеза више**. План издавања опомена за плаћање реализован је 131%.

	План 2017	Остварено 2017	Остварено 2016	Реализација плана	Индекс 17/16
Број опомена	123.197	161.736	126.727	131%	128
Уплаћено у року	59.942.565	139.932.889	116.960.110	233%	120

Добри резултати у овом сегменту рада Пореске управе резултат су аутоматског издавања опомена која нам је омогућена кроз имплементацију Интегрисаног информационог система.

1.4. Поступак принудне наплате

У 2017. години покренуто је 81.113 поступака принудне наплате на износ дуга од 160,61 милион КМ од чега је у извјештајном периоду наплаћено 54,18 милиона КМ или 34% Поред тога, по основу рјешења ПН из претходног периода, у извјештајном периоду наплаћено је још 17,39 милиона КМ. Дакле у поступку ПН по свим рјешењима ПН је **наплаћено укупно 71,57 милиона КМ.**

	План 2017	Остварено 2017	Остварено 2016	Реализација плана	Индекс 17/16
Број поступака	45.762	81.113	44.926	177%	181
Износ дуга по рј. ПН (у КМ)	85.804.309	160.613.809	130.164.360	187%	123
Наплаћено (у КМ)	33.478.000	54.182.741	45.759.773	162%	118

У односу на исти период претходне године покренуто је чак 36.187 поступака принудне наплате више, а укупан износ наплаћених обавеза по рјешењима принудне наплате који су покренути у извјештајном периоду већи је за 8,42 милиона КМ него у истом периоду 2016. године.

У односу на планирани број покренут је 35.351 поступак више, односно 77% више од планираног броја, а наплаћено 62% више него што је предвиђено планом ПН.

У структури поступака ПН покренутих у извјештајном периоду највише су заступљене **опомене за плаћање пријављених обавеза са учешћем од 57% у структури свих поступака ПН покренутих у извјештајном периоду**, те рјешења ПН у вези са пореским рачунима за порез на непокретности која чине 26% свих рјешења ПН покренутих у извјештајном периоду.

Такође, значајно су заступљени и прекршајни налози и рјешења достављена од стране судова који чине око 14% свих поступака ПН покренутих у извјештајном периоду.

У извјештајном периоду поднесено је и 280 приједлога суду/Републичкој управи за геодетске и имовинско-правне односе за укњижбу хипотеке на непокретној имовини пореских дужника на износ обавезе од 11,46 милиона КМ, те 110 захтјева за брисање хипотеке на износ обавезе од 3,34 милиона КМ.

У извјештајном периоду на приједлог ПУРС је донесено 261 рјешење о упису законске хипотеке у корист ПУРС на износ обавезе од 8,11 милиона КМ, 73 рјешења о брисању уписане

законске хипотеке на износ од 2,66 милиона КМ, те 19 рјешења о одбијању уписа хипотеке на износ од 556.868,43 КМ.

На нивоу ПУРС укупно је поднесено 49 приједлога суду за покретање извршног поступка на имовини пореског обвезника на износ обавезе од 2,13 милиона КМ.

Укупан **број непокрнутих поступака ПН** на дан 31.12.2017. године износио је **96.381 на износ дуга од 24,61 милиона КМ**. Учешће дуга по основу непокрнутих поступака ПН у укупном доспјелом, а неизмиренем дугу на дан 31.12.2017. године износи 2,13%.

Треба напоменути да се у структури непокрнутих поступака ПН, 70% предмета односи на прекршајне налоге и рјешења достављена од стране судова.

1.5. Рјешења/споразуми о одгађању плаћања пореских обавеза

Рјешења Министарства финансија РС о одгоди плаћања пореских обавеза

Министарство финансија РС је, у складу са Законом о одгођеном плаћању пореских обавеза („Службени гласник РС“, бр. 94/15) **донијело 103 рјешења о одгоди плаћања пореских обавеза на износ дуга од 60,29 милиона КМ**.

У извјештајном периоду по основу ових рјешења наплаћено је 26,54 милиона КМ обавеза, укључујући и она рјешења донесена у претходном периоду. **Доспјеле, а неплаћене обавезе износе 36,94 милиона КМ**.

Министарство финансија РС је донијело, а Пореска управа запримила и 29 рјешења којима се укида рјешење о одгоди плаћања на износ дуга од 6,23 милиона КМ, јер се обвезници нису придржавали услова и рокова истих. Наиме, 4 рјешења о одгођеном плаћању на износ дуга од 730,40 хиљада КМ су раскинута, јер је отворен стечајни поступак.

У односу на исти период претходне године по рјешењима Министарства финансија о одгоди плаћања пореских обавеза наплаћено је 65% више обавеза, а план наплате по овим рјешењима реализован је 141%.

Споразуми о репрограмирању обавеза на основу одлука Владе РС

У 2017. години, поред рјешења Министарства финансија РС о одгоди плаћања пореских обавеза, **измирено је 48,52 милиона КМ репрограмираних обавеза на основу одлука Владе РС** из ранијих година.

Доспјеле, а неплаћене репрограмиране обавезе износе 13,05 милиона КМ, док остатак дуга по репрограмима потписаним на основу одлука Владе РС из ранијих година износи 63,10 милион КМ.

План наплате репрограмираних обавеза за извјештајни период реализован је 139%, док је у односу на исти период претходне године наплаћено 499% више репрограмираних обавеза. Разлог више наплаћених репрограмираних обавеза у односу на исти период прошле године произилази из извршене компензације дијела пореског дуга пореског обвезника „Рафинерија нафте“, а.д. Брод.

Пореска управа је у извјештајном периоду, због непоштовања услова о начину испуњења пореских обавеза, раскинула два репрограма на износ дуга од 1,45 милиона КМ и предузела мјере принудне наплате у складу са Законом о пореском поступку РС.

Рјешења/споразуми ПУРС о одгоди плаћања пореских обавеза

Пореска управа РС је, у складу са Законом о одгођеном плаћању пореских обавеза („Службени гласник РС“, бр. 94/15) у извјештајном периоду донијела 88 рјешења о одгоди плаћања доспјелих пореских обавеза на износ дуга од 1,23 милиона КМ.

У току 2017. године ПУРС је донијела 63 рјешења о укидању рјешења о одгођеном плаћању пореских обавеза на износ дуга од 499.016 КМ.

Напомињемо да о захтјеву за одгађање плаћања пореског дуга који није већи од 30.000 КМ одлучује рјешењем директор Пореске управе, под условима и на начин прописан Законом о одгођеном плаћању пореских обавеза.

У 2017. години по 427 рјешења/споразума ПУРС о одгоди плаћања пореских обавеза (укључујући и оне потписане у ранијем периоду) наплаћено је 964.762 КМ. Доспјеле, а неплаћене обавезе по овим рјешењима/споразумима износе укупно 293.656 КМ.

Остатак дуга по свим потписаним рјешењима/споразумима ПУРС о одгоди плаћања пореских обавеза износи 2,09 милиона КМ. Тај износ се односи на сва активна рјешења/споразуме, укључујући и оне за које још увијек није обрачунат коначан обрачун камате или је исти обрачунат, а није наплаћен.

У односу на исти период претходне године по рјешењима/споразумима ПУРС о одгоди плаћања пореских обавеза наплаћено је 24% мање обавеза, а план наплате по овим рјешењима/споразумима реализован је 106%.

1.6. Посебни поступци

Стечајни и ликвидациони поступци

У периоду 01.01-31.12.2017. године код 117 пореских обавезника покренут је стечајни поступак. Пријављена потраживања ПУРС износе 12,77 милиона КМ, од чега су у извјештајном периоду призната потраживања у износу од 7,94 милиона КМ.

У извјештајном периоду по свим започетим стечајним поступцима наплаћено је 1,93 милиона КМ.

У 2017. години код 355 пореских обавезника започет је поступак ликвидације. Износ пријављених потраживања ПУРС износи 12,71 милион КМ, док су призната потраживања у износу од 2,49 милиона КМ. У извјештајном периоду по свим започетим поступцима ликвидације наплаћено је 175.318 КМ.

Од 1.663 покренута стечајна поступака од 2002. до 31.12.2017, окончана су 1.402 поступка, а 28 је обустављено. Од свих покренутих стечајних поступака у којима се ПУРС појављује као повјерилац још увијек су у току 233 поступка са пријављеним потраживањима у износу од 201,65 милиона КМ.

Од 3.161 покренутог ликвидационог поступка, 2.423 су окончана, 539 поступака је обустављено, док је 199 поступака у току са пријављеним потраживањима у износу од 12,22 милиона КМ.

У периоду 01.01-31.12.2017. године, а ради утврђивања услова за отварање стечајних поступака са износом дуга од 7,91 милион КМ, покренута су 73 претходна поступка. Од тога, отворена су 53 стечајна поступка, док је за остале у току утврђивање услова за отварање стечајног поступка, док је за један отворен ликвидациони поступак. На дан 31.12.2017. године у току је 31 претходни поступак.

У извјештајном периоду, на основу Закона о стечајном поступку („Службени гласник РС“, број 16/16), покренут је један поступак реструктурирања.

Отпис потраживања по основу стечаја и застаре потраживања

Након што стечајни судија по окончању стечајног поступка донесе рјешење о закључењу стечајног поступка и исто постане правоснажно, Пореска управа доноси рјешење о ненаплативости преосталих пореских обавеза пореског, односно стечајног дужника. По том основу у 2017. години донесено је 389 рјешења о ненаплативости пореске обавезе на износ дуга од 67,18 милиона КМ.

У извјештајном периоду донесено је и 7.236 рјешења о ненаплативости пореске обавезе по основу застаре потраживања на износ дуга од 3,07 милиона КМ, а на основу Закона о пореском поступку („Службени гласник РС“, бр. 102/11, 108/11, 67/13, 31/14, 44/16).

II БОРБА ПРОТИВ СИВЕ ЕКОНОМИЈЕ

Колико год једна држава настоји правно регулисати обављање економских активности увијек постоје сегменти у којима већи или мањи обим економских трансакција измиче неким од тих прописа, тј. одређени проценат сиве економије. У БиХ се према посљедним студијама ниво сиве економије процјењује на 25,5% у 2014. године¹, док се у Републици Српској, према посљедњој студији из 2010. године², говори о обиму сиве економије од 20% БДП-а.

С циљем борбе против сиве економије Влада РС је још 2015. године донијела Акциони план за сузбијање сиве економије са унапређењем рада контролних органа у оквиру којег је било предвиђено доношење и измјена сета закона:

- Закона о пореском поступку,
- Закона о инспекцијама Републике Српске,
- Закона о занатско предузетничкој дјелатности,
- Закона о систему јавних служби.

Пореска управа је велики дио својих активности у 2017. години усмјерила на сузбијање сиве економије. Наиме, измјенама и допунама Закона о пореском поступку РС, као дијела реформе привредног система Републике Српске, већ су предузети озбиљни кораци ка смањењу обима сиве економије у РС. Ономогућена је регистрација пословних субјеката чији оснивачи имају неизмирене пореске обавезе, као и оних чији су оснивачи истовремено и оснивачи пословних субјеката који имају неизмирене пореске обавезе.

Законом о измјенама и допунама Закона о пореском поступку, те Законом о инспекцијама у Републици Српској овлаштени су сви инспектори да у оквиру своје надлежности могу контролисати пријављивање радника у Јединствени систем контроле и наплате доприноса. Како би ПУРС могла у потпуности примјењивати одредбе Закона о пореском поступку РС које се односе на изрицање мјера забране обављања дјелатности због непријављивања радника у ЈСНД донесен је и Правилник о начину и поступку извршења мјере забране обављања дјелатности због неподношења пријаве у Јединствени систем („Службени гласник РС“, број 29/17).

Исто тако, у 2017. години ПУРС је акценат ставила на примјену индиректних метода у утврђивању пореске основице, посебно када су у питању тзв. везане контроле по принципу несразмјерног односа дохотка и имовине.

Такође, нови Закон о банкама РС у дијелу који се односи на обавезу достављања података по захтјеву пореских органа значајно ће нам олакшати активности у борби против сиве економије.

ПУРС је интензивирала активности и на контроли исправности приказивања промета преко фискалних каса које су утицале да се код свих пореских обвезника унаприједи пореска дисциплина и изгради правилан однос према пореским обавезама.

У оквиру Стратегије ПУРС за 2016-2018. годину један од стратешких циљева јесте смањење пореског јаза и стопе сиве економије. Неке од кључних активности су:

- идентификовање нових начина избјегавања пореских обавеза (кроз регистрацију, нелегалне готовинске трансакције, пренос имовине и сл.),
- изналагање бољих законских рјешења на основу искустава из праксе,

¹ Студија компанија MasterCard и Ernst&Young, објављена у 2016. години

² Проф. др Рајко Томаш, 2010, “Криза и сива економија у Босни и Херцеговини“.

- јачање сарадње и размјена података између свих институција које се баве контролом,
- пуна имплементација Акционог плана Владе РС за сузбијање сиве економије унапређењем рада контролних органа,
- системски радити на јачању повјерења пореских обвезника у рад ПУРС,
- подизање свијести о значају легалног пословања.

Када је ријеч о подизању свијести о значају легалног пословања, ПУРС је у 2017. години наставила са кампањом „*Корак предузми, рачун узми*“, у циљу подизање свијести о важности издавања и узимања рачуна, те започела нову кампању „*Порез плаћај, Српску јачај*“ у којој истичемо значај плаћања пореских обавеза и користима који из тога произилазе.

Такође, битно је напоменути да је Пореска управа у претходној години иницирала читав сет измјена закона, чије усвајање би у значајној мјери утицало на сузбијање сиве економије, подизање свијести код пореских обвезника о значају пријављивања и плаћања пореза, као и побољшања рада саме Пореске управе. Тако су предложене измјене и допуне закона:

- Закона о нотарима,
- Закона о тржишту хартија од вриједности,
- Закона о прекршајима Републике Српске,
- Закона о електронском документу Републике Српске,
- Закона о доприносима,
- Закона о здравственој заштити,
- Закона о комуналним таксама,
- Закона о пореском поступку Републике Српске,
- Закона о посебним републичким таксама,
- Закона о судским таксама,
- Закона о порезу на добит и
- Закона о порезу на доходак.

Од поменутих иницијатива до данас су усвојене: Закон о нотарима, Закон о прекршајима Републике Српске и **Закон о доприносима**.

2.1. Теренске и канцеларијске контроле

Поред јачања свијести грађана да поштивање прописа свим грађанима доноси више користи, него што би им донијело да исте не поштују, у пракси се показало да постојање закона не значи и да се он у цјелости и примјењује. Из тог разлога и постоје контроле, као и санкције за непоштивање закона, а које уједно представљају и гарант за поштивање истих.

У 2017. години извршене су 3.922 контроле (теренске и канцеларијске) на нивоу ПУРС, од чега су 183 контроле извршене код великих пореских обвезника.

У односу на исти период претходне године извршено је 19% контрола више, док је план контрола за 2017. годину реализован 118%. Планирани износ обавеза наложен рјешењем реализован је 84%.

Врста контроле	Број контрола			Процент извршења плана	Индекс 17/16
	План 2017.	Извршене контроле 2017.	Извршене контроле 2016.		
Теренске контроле	1.452	1.567	1.438	108%	109
Канцеларијске контроле	1.861	2.335	1.861	127%	127
УКУПНО КОНТРОЛЕ	3.313	3.922	3.299	118%	119

Код 2.463 извршене контроле, односно код 63% од укупног броја извршених контрола утврђене су неправилности које су почињене од стране пореских обвезника, док је код 2.380 пореских обвезника у контроли утврђена нова обавеза.

Инспектори ПУРС су у извршеним контролама код 2.380 пореских обвезника утврдили нових обавеза у износу од 37,84 милиона КМ.

За утврђене обавезе инспектори су, након извршених контрола, донијели рјешења за плаћање на укупан износ обавеза од 33,80 милиона КМ (основни дуг+камата). На поменути рјешења уложено је 98 жалби, укључујући и жалбе на рјешења инспектора донесена у претходном периоду. Разлика између новоутврђених обавеза и обавеза наложених рјешењима инспектора се односе на порески одбитак.

У добровољном периоду уплаћено је 6,40 милиона КМ или 19% од укупних обавеза наложеним рјешењима за плаћање. Такође, по основу контрола завршених у претходном периоду, у извјештајном периоду у добровољном року наплаћено је 2,83 милиона КМ.

По завршетку контрола инспектори Пореске управе РС издали су 434 прекршајна налога на укупан износ од 951.594 КМ због уочених неправилности у раду контролираних пореских обвезника. Поднесена су и 42 захтјева за покретање прекршајног поступка.

2.2. Посебне и остале контроле

Законом о измјенама и допунама Закона о пореском поступку РС („Службени гласник РС, број 44/16) уводе се двије нове контроле и то посебна контрола и контрола нерегистрованог субјекта. Посебне контроле представљају провјеру законитости и правилности примјене пореских прописа, осим провјере законитости и правилности пријављивања, испуњавања и утврђивања пореских обавеза, док се контрола нерегистрованог субјекта врши у складу са прописима којим се уређује рад инспекција у РС.

У 2017. години извршено је 3.520 посебних контрола и то **3.370 контрола евидентирања промета преко фискалних каса и 150 контрола пријављивања обвезника доприноса.**

Реализација плана посебних и осталих контрола за 2017. годину

Врста контроле	Број контрола			Процент извршења плана	Индекс 2017/2016
	План 2017.	Извршене контроле у 2017.	Извршене контроле у 2016.		
ОСТАЛЕ КОНТРОЛЕ					
Контрола нерегистрованих субјеката	653	5	0	1%	-
Фискализација фиск. каса	12.470	10.028	10.172	80%	99
УКУПНО ОСТАЛЕ КОНТРОЛЕ	13.123	10.033	10.172	76%	99

ПОСЕБНЕ КОНТРОЛЕ					
Контрола евиденције промета преко физк. каса	3.143	3.370	4.311	107%	78
Контрола пријављивања обвезника доприноса	300	150	0	50%	-
УКУПНО ПОСЕБНЕ КОНТРОЛЕ	3.443	3.520	4.311	102%	82

По завршетку контроле пријављивања обвезника доприноса службеници Пореске управе издали су 63 прекршајна налога на укупан износ од 245.000 КМ од чега је по 48 налога наплаћено 89.500 КМ, док су у поступку контроле евидентирања промета преко фискалних каса издали 1.620 прекршајних налога на износ казне од 1,14 милиона КМ, од чега је по 587 налога наплаћено 172.465 КМ. Укупно је поднесено је 78 захтјева за покретање прекршајног поступка, а код **584 пореска обвезника изречена је мјера привремене забране обављања дјелатности.**

Инспектори Пореске управе РС су у извршеним посебним контролама утврдили и **129 непријављена обвезника доприноса.**

Када је ријеч о осталим контролама, инспектори Пореске управе РС су у извјештајном периоду **извршили 10.028 фискализација фискалних каса и 5 контрола нерегистрованих субјеката.**

У наведеном броју фискализације фискалних каса исказани су и други послови који су у вези са фискализацијом као што су замјена модула, дефискализација фискализованих каса, замјена терминала, поступци везани за промјену података о продајним мјестима и сл. и 5 контрола нерегистрованих субјеката.

У периоду 01.01-31.12.2017. године поднесено је 720 захтјева за иницијалну фискализацију, а Пореска управа РС донијела је 724 рјешења о фискализацији (одређени дио рјешења о фискализацији односи се на захтјеве поднесене у претходном периоду). Од почетка примјене Закона о фискалним касама, тј. од 2008. до 31.12.2017. године ПУРС је **донијела 50.736 рјешења о фискализацији пореских обвезника**, а поднесен је 50.741 захтјев за иницијалну фискализацију.

2.3. Истраге и обавјештајни послови

Инспектори истражитељи су 2017. години поднијели укупно **26 извјештаја надлежним тужилаштвима** и то:

- 5 извјештаја због основа сумње да је почињено кривично дјело неправилно издвајање средстава правног лица из чл. 292. КЗРС,
- 15 извјештаја због основа сумње да је почињено кривично дјело утаја пореза и доприноса чл. 287. КЗРС,
- 3 извјештаја због основа сумње да је почињено кривично дјело злоупотребе овлашћења у привреди чл. 263. КЗРС и
- 3 извјештаја због основа сумње да је почињено кривично дјело оштећење или повлашћивање повјерилаца чл. 262. КЗРС,

са укупно причињеном штетом за Буџет РС у износу од 4,69 милиона КМ.

У надлежним тужилаштвима одржано је 86 састанака на којима су добијена упутства и извршене консултације о даљим поступањима по захтјевима Тужилаштва.

У поступку провјера пословања предузећа као и по наредбама надлежних тужилаштава, у својству осумњичених и у својству свједока, узето је 135 изјава, и то 83 изјаве сагласно одредбама ЗКП-а и 52 изјаве сагласно одредбама ЗУП-а. Такође, извршено је 708 провјера у службеним евиденцијама ПУРС на основу захтјева Обавјештајно-безбједносне агенције БиХ, те 371 провјера на терену и службеним евиденцијама ПУРС на основу захтјева других државних органа и организацијама.

2.4. Прекршајни поступак

У 2017. години **Пореска управа РС је издала 2.379 прекршајних налога** који се односе на све поступке у складу са Законом о пореском поступку РС и другим законима којима се регулишу прекршајне санкције, а у домену надлежности ПУРС, **на износ казне од 2,51 милион КМ**. Од тог броја 830 налога је прихваћено и по њима наплаћено 430.948 КМ. Поднесено је 156 захтјева за покретање прекршајног поступка. Такође, донесене су 584 мјере забране обављања дјелатности.

Највише прекршајних налога, 1.631, издато је због кршења одредаба прописа о фискализацији, док је због непријављивања пореских обавеза издато 408 прекршајних налога.

У односу на претходну годину, издато је 146 прекршајних налога више, а и износ казне по истим већи за 449.746 КМ. Од укупног броја издатих налога за 1.318 прекршајних налога на износ казне од 1,26 милиона КМ, до 31.12.2017. године није истекао добровољни рок за плаћање.

III ОДНОС ПРЕМА ПОРЕСКИМ ОБВЕЗНИЦИМА

3.1. Услуге пореским обвезницима и медијски иступи

Пореска управа РС као сервис пореским обвезницима има обавезу да досљедно, ефикасно и непристрасно пружа помоћ пореским обвезницима код примјене прописа из њене надлежности, као и да пружи квалитетне услуге истима. Пореска управа континуирано ради на пољу унапређења услуга пореским обвезницима како би смањила трошкове, стимулисала добровољно извршавање пореских обавеза и тиме повећала наплату јавних прихода. Изградња препознатљивог и позитивног имиџа Пореске управе у јавности представља један од приоритетних задатака ПУРС, што постижемо кроз проактиван и партнерски однос са свим циљним групама (порески обвезници, медији и др.).

У том смислу, Пореска управа је почетком априла мјесеца пустила у рад нову услугу електронског достављања рачуна (**еРачуна**) за порез на непокретности пореским обвезницима. Циљ електронског рачуна за непокретности је да се смање трошкови обраде података, затим ефикаснија, бржа и јефтинија достава рачуна за порез на непокретности, али и дигитална трансформација, односно да се омогући да Пореска управа РС постане ефикаснији сервис грађана.

Исто тако, започете су активности и на успостављању **е-сандучета** путем којег је предвиђено да се размјењују пореска документа као што су рачуни за непокретности, опомене за непријављене/неплаћене пореске обавезе, приговори на пореске рачуне и слично.

У сарадњи са Привредном комором РС одржано је **низ семинара** на тему „Попуњавање Годишње пореске пријаве за порез на добит за 2016. годину (обрасци 1101 и 1102) и Годишње пријаве контролисаних трансакција“, као и на теме везане за промјене пореских прописа који су у надлежности ПУРС. Циљ ових активности је подршка пореским обвезницима да буду у току са измјенама пореских прописа, као и начинима њихове примјене, а све са циљем да Пореска управа РС што је могуће више олакша пореским обвезницима извршавање њихових обавеза.

Затим, објавили смо и аудио-видео запис о начину попуњавања Годишње пореске пријаве за порез на добит (Образац 1101) који је до сада прегледан 4.711 пута и наставићемо са овом праксом и у наредном периоду.

Такође, привремено је био успостављен и **инфо-пулт** гдје су заинтересовани порески обвезници могли добити све потребне информације у вези са подношењем пореских пријава и гдје им се пружала помоћ у попуњавању пореске пријаве за порез на доходак од закупа. С тим у вези, Пореска управа РС је, у сарадњи са Градом Бањалука као највећом локалном заједницом у РС, и његовим заједницама етажних власника, провела кампању у којој смо, између осталог, дистрибуирали плакате у форми позива грађанима да пријаве порез на доходак од капитала по основу закупа, са детаљним појашњењем начина подношења пријаве.

Пореска управа је у 2017. години наставила са кампањом, коју смо започели у 2016. години, **„Корак предузми, рачун узми“** када смо у штампаним и електронским медијима указивали на значај издавања фискалних рачуна, те започела са новом кампањом **„Порез плаћај, Српску јачај“**, чији је циљ подизање свијести грађана о важности плаћања пореских обавеза и користима које из тога произилазе. Циљ је да се грађани РС, од најмлађих до најстаријих, информишу о свим предностима плаћања пореза, да подстакнемо појединце да поштују

прописе и укажемо да поштивање прописа свим грађанима доноси више користи, него што би им донијело да исте не поштују.

У свјетлу промоције важности пореског система и плаћања пореза, те користима које из тога произилазе, како за појединца, тако и за друштво у цјелини, одржана је **едукација за ученике** завршних разреда Економске школе у Бањалуци, те машинских, техничких и трговачких школа широм Републике Српске. Ријеч је о наставку активности Пореске управе Републике Српске на едукацији најмлађих становника, како би као будући порески обвезници стекли потребна знања и схватили значај и предности редовног плаћања пореских обавеза.

У току 2017. године Пореска управа РС и Удружење економиста Републике Српске – „SWOT“ потписали су споразум о међусобној сарадњи на реализацији пројеката из више области, а који су од заједничког интереса.

У Сектору за услуге пореским обвезницима у 2017. години забиљежили смо сљедећи број контаката са пореским обвезницима:

Контакт	План 2017.	Извршено 2017.	Извршено 2016.	Реализација плана	Индекс 17/16
Пријем странака у канцеларијама	600	520	660	87%	79
Путем телефона	15.000	15.957	22.428	106%	71
Путем е-mail-а	1.000	999	1.148	100%	87
Путем писане кореспонденције	320	222	419	69%	53
Тематски састанци	50	5	37	10%	14
Јавно информисање у сарадњи са портпаролом ПУРС	2	21	14	1050%	150
Јавни позив	1	1	1	100%	100
Порески календари за 2017.	3	3	3	100%	100
Информисање путем Web странице	120	133	119	111%	112
Организовање семинара, обука и сл.	10	68	14	680%	486
Организовање анкете	1	0	1	0%	0

У извјештајном периоду забиљежено је **575.435 посјета Web страници Пореске управе РС**. Највећи број посјета евидентиран је у фебруару и марту с обзиром на то да законски прописани рокови за подношење великог броја пореских пријава доспијевају крајем првог квартала.

Када су у питању односи са јавношћу, у 2017. години урађено је сљедеће:

- Пореска управа је у јавност **иступила 414 пута**, од чега из Сједишта ПУРС 321 пут и из подручних центара 93 медијска иступа;
- Објављена су **64 саопштења**, најчешће на тему наплаћених јавних прихода, у вези са кампањом појачаних контрола издавања фискалних рачуна, истеку рокова за подношење пореских пријава, блокада здравствених установа, едукација за ученике и привреднике које је организовала Пореска управа РС и др;
- Сачињено је **170 одговора на питања новинара** углавном у вези дуга пореских обвезника, репрограма, блокада рачуна, контрола, отписаних дугова, принудне

наплате, рада на црно, пријаве пореза од стране фриленсера, издавања станова на дан, пореза на непокретности и сл;

- Испред ПУРС дато је **7 интервјуа**, забиљежено је 9 учешћа у радио емисијама и 13 учешћа у ТВ емисијама. Теме гостовања су се тичале кампање у вези са издавањем фискалних рачуна, наплате, пореза на непокретности, прихода о закупа, јачања пореског морала, истека рокова за подношење пореских пријава и др;
- Дате су и **42 изјаве** електронским медијима;
- Забиљежено је **11 самоиницијативних иступа** у вези са промоцијом резултата рада Пореске управе. Теме су биле о значају узимања фискалног рачуна, важности редовног плаћања пореза, извјештаја поднесених тужилаштвима и др.

Поред горе наведеног, у 2017. години проведене су и камапање које су се односиле на издавање електронски сертификат, електронску доставу рачуна пореза на непокретности, позив пореским обвезницима да пријаве порез од закупа, те поднесу годишње пореске пријаве. Све кампање провели смо у штампаним и електронским медијима, док смо се у неким од медија и оглашавали тим поводом.

3.2. Регистровани и дерегистровани порески обвезници

Пореска управа РС је у 2017. години у Регистар пореских обвезника уписала нових 51.398 пореских обвезника, док су истовремено за тај период дерегистрована 2.422 пореска обвезника.

Порески обвезници	Правна лица	Физичка лица (предузетници)	Грађани	Остали*
Регистровани	1.190	2.933	41.451	5.824
Дерегистровани	329	1.178	541	374

*Пословне јединице правних лица из ФБИХ и Брчко Дистрикта, страна пословна и дипломатска представништва, странци, нерезиденти, (де)регистровани по службеној дужности.

3.3. Издата увјерења и потврде пореским обвезницима

Издата увјерења

Пореска управа је у 2017. години издала укупно **118.462 увјерења** од чега 14.943 правним лицима, 4.069 предузетницима и 99.450 грађанима. **Уплаћени износ пореских обавеза у поступку издавања пореских увјерења износи укупно 24,76 милиона КМ.**

План издавања увјерења за период 01.01-31.12.2017. године реализован је 143%, док је у односу на исти период претходне године издато 15% више увјерења.

Издата увјерења у 2017. години

РБ	Број увјерења			Процент извршења плана	Индекс 17/16
	План 2017.	Издато 2017.	Издато 2016.		
Правна лица	15.481	14.943	19.685	97%	76
Самостални предузетници	4.967	4.069	6.400	82%	64
Грађани	62.390	99.450	76.872	159%	129
УКУПНО (1+2+3)	82.838	118.462	102.957	143%	115

Издате потврде у сврху одјаве ЈИБ-а

У извјештајном периоду поднесено је 3.125 захтјева за одјаву ЈИБ-а, док је из претходног периода пренесено још 14.498 неријешених захтјева. Укупно је **издато 1.556 потврда о одјави ЈИБ-а, тако да је у наредни период пренесено 16.067 неријешених захтјева за одјаву ЈИБ-а.**

Ради једноставнијег поступка одјаве пореских обвезника Пореска управа је у 2017. години иницирала измјену Закона о пореском поступку РС у смислу да се брише одредба о обавезној пореској контроли приликом одјаве пореском обвезника чиме би се смањио број неријешених захтјева за одјаву ЈИБ-а и олакшала процедура одјаве пореских обвезника.

Мањи број издатих потврда о одјави ЈИБ-а у односу на број поднесених захтјева је резултат чињенице да је издавање ове потврде условљено измирењем пореских обавеза, али и одредбама Закона о пореском поступку РС који налаже да се прије одјаве обвезника изврши пореска контрола.

У поступку одјаве ЈИБ-а у 2017. години редовним путем наплаћено је 57.351 КМ, а у поступцима принудне наплате 13.254 КМ.

Издате потврде у сврху додјеле ЈИБ-а

Законом о измјенама и допунама Закона о пореском поступку РС („Службени гласник РС“, бр. 102/11, 108/11, 67/13, 31/14 и 44/16) Пореска управа, као контролни орган, је овлашћена да ускрати додјелу ЈИБ-а правним лицима и предузетницима уколико њихови оснивачи и њихова повезана лица имају доспјеле, а неизмирене пореске обавезе.

Сви предвиђени случајеви ускраћивања ЈИБ-а су случајеви у којима је могуће избјегавање плаћања пореза тако што физичка и правна лица која су оснивачи неког пореског обвезника који има неизмирене пореске обавезе оснивају нове субјекте, а да нису измирили своје обавезе или обавезе лица чији су оснивачи били. Дакле, у случајевима у којима се избјегава плаћање пореза, Пореска управа неће додијелити Јединствен идентификациони број.

ПУРС је у извјештајном периоду донијела 27 рјешења о ускраћивању додјеле ЈИБ-а, док је у сврху додјеле ЈИБ-а у извјештајном периоду издато укупно 3.711 увјерења од чега 3.546 увјерења о измиреним обавезама, 126 увјерења о неизмиреним обавезама и 39 увјерења у случају када је износ дуга до 1.500 КМ, а који је измирен у року од 8 дана од дана подношења захтјева за додјелу ЈИБ-а или је пружена неопозива банкарска гаранција или мјеница авалирана од стране банке.

3.4. Поврати, прекњижавања и корекције

У Сектору за централну обраду пореских докумената врши се унос извршних рјешења ПУРС и судова у Систем за управљање финансијским информацијама (СУФИ), креирају обрасци у складу са Упутством о форми, садржини и начину попуњавања обрасца за трезорско пословање буџетских корисника („Службени гласник РС”, бр. 86/02, 5/03, 109/03 и 117/05) и књижне обавијести.

У извјештајном периоду у СУФИ систем је унесено 5.591 извршно рјешење Пореске управе. Осим извршних рјешења ПУРС, у СУФИ систем се евидентира и поврат средстава по основу пријаве Образац 1004-Годишња пријава за порез на доходак. Износ поврата по основу Годишње пријаве за порез на доходак евидентираног у СУФИ систему је 6.198,26 КМ.

У току 2017. године одржане су четири обавезне мултилатералне компензације у складу са Законом о јединственом систему за мултилатералне компензације и цесије и измирено је 54.655.645,91 КМ обавеза које представљају приход Буџета РС, ванбуџетских фондова и јединица локалне самоуправе. Број обрађених трансакција по основу МЛК је 4.949.

У извјештајном периоду ПУ је у подручним центрима од пореских обвезника запримила **10.240 захтјева за прекњижавање и поврат више или погрешно плаћених јавних прихода** (и рјешавано 4.304 неријешена захтјева из ранијег периода), од чега није ријешено 4.056 захтјева или 28%.

Поред наведених послова, у Сектору за ЦОПД у извјештајном периоду радило се и на пословима припреме, креирања, тестирања и достављања крајњим корисницима извјештаја о настанку и намирењу пореских потраживања за период 01.01-31.12.2016. године и 01.01-30.06.2017. године у складу са Правилником о пореском књиговодству. Такође, радило се и на пословима везаним за размјену података са крајњим корисницима, достављање аналитике корисницима Извјештаја из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима на основу њихових захтјева.

3.5. Пријем и обрада пореских пријава

У 2017. години службеници Пореске управе РС запримили су **1.664.763 пореске пријаве** укључујући и пријаве за упис у Фискални регистар непокретности и пријаве које се односе на Јединствени систем за регистрацију, контролу и наплату доприноса.

Највећи број поднесених пријава односи се на Мјесечну пријаву пореза по одбитку-Образац 1002 којих је у 2017. години поднесено 933.449, односно 56% од укупног броја поднесених пријава.

Напомињемо да је ступањем на снагу Правилника о поступку и начину подношења пореских пријава („Службени гласник РС”, број 81/16) прописано да су од 01. јануара 2017. године сви исплатиоцидохотка, односно уплатиоци доприноса обавезни да подносе мјесечне пријаве пореза по одбитку (Образац 1002) искључиво у електронском облику потписане електронским потписом. Ове измјене су од великог значаја за даљи рад ПУРС јер се смањује рад на скенирању и архивирању најмасовније пореске пријаве.

План пријема пореских пријава за 2017. годину реализован је 107%.

3.6. Пореске жалбе – први ниво рјешавања

Подручни центри ПУРС су у току 2017. године запримили 1.466 жалби које се односе на рјешења донесена у свим поступцима у складу са Законом о пореском поступку РС, а рјешавано је још 178 жалби запримљених у претходном периоду.

**Рјешења о застари, о успостављању хипотеке, о забрани обављања дјелатности, о одбијању захтјева за одјаву, жалба на порески рачун и др.*

Од укупног броја жалби које су рјешаване у извјештајном периоду, 46% жалби је изјављено против рјешења принудне наплате код којих жалба не одлаже извршење.

IV ЕЛЕКТРОНСКЕ УСЛУГЕ

Електронско пословање данас има огромну улогу у свакодневном животу пореских обвезника и грађана. Водећи се тиме у развојним плановима за бољу Пореску управу, кренули смо у пројекат **увођења Е-услуга** Пореске управе како бисмо створили нови квалитет у комуникацији са пореским обвезницима.

Е-услуга Пореске управе омогућава, без папирологије, путем „виртуелног интерактивног шалтера“ неограничен приступ свим нашим е-услугама на једној web локацији. У оквиру ове услуге одвија се безбједна размјена електронских докумената између пореског обвезника и Пореске управе.

Развојем овог пројекта пореским обвезницима и грађанима смо омогућили сљедеће е-услуге:

- Израда и дистрибуција електронских сертификата за еПотпис,
- Електронско подношење најмасовније пореске пријаве 1002,
- Преглед обавеза и уплата пореза по одбитку,
- Преглед пријављених умањења по основу личног одбитка и пореске картице,
- Преглед радних ангажовања,
- Синтетички преглед обавеза и уплата доприноса,
- Преглед свих рачуна за порез на непокретности,
- Преглед исправности слања дневних из вјештаја за власнике фискалних каса и
- еРачун за порез на непокретности.

Имајући у виду да је један од циљева Пореске управе подизање нивоа услуга пореским обвезницима, у 2017. години увели смо нову услугу, **еРачун**, издавање рачуна за непокретности електронским путем и то за обвезнике који су се опредјелили за такав начин примања пореских рачуна. Циљ електронског рачуна за непокретности је да се смање трошкови обраде података, затим ефикаснија, бржа и јефтинија достава рачуна за порез на непокретности, али и дигитална трансформација, која омогућава да Пореска управа РС постане јоше ефикаснији сервис грађана.

Затим смо у оквиру компоненте „*Побољшање пословног окружења кроз увођење електронских докумената, електронско издавање пореских сертификата и пружање других сервиса и услуга пореским обвезницима електронским путем*“ FAR пројекта активирали и пројекат **електронска архива и еСандуче**.

Када је ријеч о **електронској архиви**, успјешно је завршена прва фаза на успостављању електронске архиве, односно развијен је софтвер за дигитализацију пријава из Фискалног регистра непокретности, који садржи преко 3 милиона пријава које морају трајно да се чувају. Тако је у 2017. години дигитализовано укупно 977.087 пријава ПФРН што је у складу са плановима да се дигитализује приближно милион докумената у провој години рада система.

Успостављањем електронске архиве у Пореској управи РС биће ријешен проблем од 10 милиона папирних докумената у постојећој архиви од којих се преко 70% мора трајно чувати, што значи да сваке године имамо преко 700.000 нових докумената за трајно чување, те проблем великих трошкова манипулације папирним документима и адекватног простора за чување оволиког броја докумената.

Електронско сандуче које се, такође, реализује у оквиру овог пројекта служиће као алат за безбједну двосмјерну комуникацију (порески обвезници/Пореска управа) који ће у првој фази омогућити достављање пореских рачуна за непокретности и опомена за неизмирене обавезе, а у наредним фазама би се сва размјена докумената са обвезницима вршила преко овог портала. Електронско сандуче ће бити развијено као модуларан систем, у погледу додавања, мијењања и брисања садржаја, али и у погледу права приступа одређеним садржајима. Осим размјене пореских докумената, кроз еСандуче би се омогућио приступ још неким услугама (преглед извјештаја, постављање питања, анкете, обавјештења и слично).

Крајњи циљ **пројекта Е-услуга** јесте унапређење пословне климе кроз смањење трошкова везаних за израду папирних докумената, смањење обима послова везаних за унос, контролу и архивирање папирних докумената, уштеду времена за пореске обвезнике и смањен број потребних долазака у Пореску управу РС, уштеда у поштанским трошковима доставе папирних докумената, једноставно претраживање докумената у електронској архиви и смањена могућност њиховог губитка.

Наиме, годишње уштеде за пореске обвезнике и Пореску управу од електронског пословања, узимајући у обзир електронско подношење пријава, електронску архиву и електронско сандуче износиле би око 2,3 милиона марака, уз уштеду времена за пореске обвезнике, смањење обима посла у ПУРС, те једноставнију претрагу података.

Е-услуге Пореске управе задовољавају високе безбједносне стандарде како би се пренос података у електронским трансакцијама одвијао континуирано безбједно, без ризика од крађе и компромитовања.

Електронске услуге активно користи 8.564 корисника, што је око 70% од укупног броја регистрованих корисника. Укупан број корисника (правна лица и предузетници) је 10.698, а физичких лица: 1.460. Највећи број корисника је регистрован у Бањалуци (3.369), затим Бијељини (1.343) и Градишци (959). Оно што планирамо у наредном периоду јесте даљи рад на промоцији електронских услуга ПУРС, као и повећање обухвата пореских обвезника.

Треба напоменути да су електронске услуге, које су тренутно на располагању пореским обвезницима и грађанима потпуно бесплатне.

V ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ

5.1. Имплементација Интегрисаног информационог система

Током 2017. године, радило се на стабилизацији пословних процеса који су пуштени у продукцију и наставило се са даљом имплементацијом Пројекта интегрисани информациони систем у Пореској управи РС са новим имплементатором.

Уговор са новим имплементатором, конзорцијумом фирми „Sirius 2010“ Бањалука, „Prointer ITSS“ Бањалука и „Prointer ITSS“ Београд је закључен 30.06.2017. године. Уговором је регулисано да ће се остатак процеса имплементирати у року од двије године од дана закључења уговора, односно до 30.06.2019. године. Потписани уговор поред неимплементираних функционалности из претходног уговора обухвата и нове функционалности, као што је имплементација Јединственог система за регистрацију, контролу и наплату доприноса и Фискалног регистра непокретности као и нове услуге: услуге одржавања САП и НОН САП лиценци.

Наставком имплементације су обухваћени процеси чија је имплементација започета, а није завршена (поступака принудне наплате, репрограма, планирање пореских контрола, обавјештења о преплати и других започетих процеса), као и имплементација процеса који нису започети, а првенствено се односе на имплементацију преосталих пореских пријава и пријава за регистрацију, интеракцијски центар и пословно извјештавање.

До краја августа 2017. године завршена је фаза припреме за наставак пројекта у оквиру које су именовани пројектни тимови, те донесена неопходна пројектна документација како би се пројекат неометано одвијао, као што су методологија рада, обухват пројекта, нацрт пројекта, стандарди пројекта, генерални план обуке и план комуникације.

Током септембра 2017. године окончане су завршне припреме и пуштен у продукцију одређени број нових функционалности у PSCD модулу (пореско књиговодство).

У октобру, новембру и децембру текуће године настављене су активности код свих модула и тимова у оквиру функционалне фазе 3, а које се односе на грешке на продукцији, трансакционе извјештаје за које су се стекли услови и приоритене ауторизације.

5.2. Информационе технологије

Када су у питању информационе технологије, у 2017. години, поред активности на припремама за наставак имплементације и сам наставак имплементације Интегрисаног информационог система, можемо рећи да су главне активности биле концентрисане на:

- Одржавање постојећих апликација,
- Издавање рачуна за порез на непокретности,
- Пројекат еСандуче,
- Израда Извјештаја из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима,
- Одржавање система за извјештавање.

Када је ријеч о систему за извјештавање ПУРС, можемо истаћи да је у извјештајном периоду радио у пуном капацитету. Укупан број покретања износио је 1.165.832 што је за 20%

више него у истом периоду прошле године. Од екстерних корисника најактивнији су сервисери фискалних каса (83.948 покретања), а од органа јавне управе и фондова, Министарство унутрашњих послова РС (53.634 покретања) и Министарство финансија РС (2.427 покретања). Укупно је модификовано 77 постојећих извјештаја и креирано је 45 нових извјештаја.

Поред наведеног, извршене су бројне активности на развоју и одржавању системске и комуникационе инфраструктуре.

Континуирана активност Сектора за ИТ јесте и пружање техничке подршке пореским обвезницима, ванбуџетским фондовима, као и подручним јединицама и функционалним секторима ПУРС.

Такође, вршена је израда документације и корисничких упутстава, те је рађено на развоју и одржавању апликација за обраду пореских пријава Образац 1002 (ППО/ППО_ПУ/ППО_СЈ), за обраду осталих пореских пријава и пореских рачуна за порез на непокретности (ПП/ПП_КВ) и других апликација.

Посебан значај у оквиру Сектора за ИТ се придаје активностима у вези са информационом безбједношћу и безбједношћу ИКТ система.

5.3. Јединствени систем за регистрацију, контролу и наплату доприноса

Имплементацијом Јединственог система за регистрацију, контролу и наплату доприноса унапријеђена је и повећана ефикасност контроле и наплате пореза и доприноса, те је успостављена јединствена база података у Пореској управи РС која располаже овим подацима и размјењује их са ванбуџетским фондовима.

У том смислу, уведена је и редовна динамика одржавања састанака са ванбуџетским фондовима у циљу да се у чешћој непосредној комуникацији рјешавају сва отворена питања везано за функционисање Јединственог система за регистрацију, контролу и наплату доприноса.

У 2017.години у домену Јединственог система за регистрацију, контролу и наплату доприноса одржано је пет координационих састанака са осталим учесницима. Три састанка су одржана са представницима Фонда ПИО на којима су разматране актуелне теме и проблеми из домена функционисања ЈСНД-а.

Један састанак је одржан са представницима ЈУ Јавни Фонд за дјечију заштиту, на којем су дефинисане тачке Протокола о размјени података између ПУРС и Јавног фонда за дјечију заштиту. Након одржаног састанка и усаглашавања протокола, Пореска управа и Јавни фонд за дјечију заштиту потписали су дефинисани Протокол о размјени података.

Један састанак је одржан са представницима Фонда здравственог осигурања и представницима Завода за запошљавање, гдје је тема била неусаглашеност евиденција незапослених лица у базама података Фонда здравственог осигурања, Завода за запошљавање и Пореске управе.

VI МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

ИОТА

У извјештајном периоду представници ПУРС су присуствовали сљедећим састанцима/радионицама ИОТА-е, у складу са усаглашеним планом сарадње за 2017. годину:

- 24. форум контакт особа за ИОТА-у,
- 21. Генерална скупштина ИОТА-е,
- Радионица на тему „Транспарентност и персонализација у оквиру испоруке е-услуга: online рачун пореског обвезника“,
- Радионица – Дизајн и развој мобилних сервиса који су сконцентрисани на кориснике (заједнички ИОТА и OECD скуп) и
- Састанак тематске групе за област управљања дугом.

Такође, током године ПУРС је сачинила и послала коментар на приједлог израде ИОТА Стратегије за период 2018-2022.

Сарадња са Шведском пореском агенцијом (СТА)

Почетком 2017. године представници ПУРС присуствовали су заједничком састанку у Сарајеву са представницима Шведске пореске агенције, пореских управа Федерације и Брчко Дистрикта, Управе за индиректно опорезивање БиХ и Амбасаде Шведске. Циљ састанка је био да се представи коначан приједлог Пројекта, а који ће бити финансиран од стране Шведске агенције за међународну сарадњу и развој, те да се отвори дискусија о циљевима, ресурсима и радном плану за 2017. годину.

Пројекат је званично и почео са активностима у септембру 2017. године, представљен је акциони план за почетак пројекта на којем би требали активно учествовати дугорочни и краткорочни експерти, како из Шведске пореске агенције, тако и пореских управа БиХ. ПУРС је именовала своје сталне представнике за четири области Пројекта: Управљање ризиком, Услуге пореским обвезницима, Извјештавање треће стране и претходно попуњене пореске пријаве и Промјена начина размишљања.

У 2017. години реализована су два циклуса стручних радионица за све четири области Пројекта, те једна студијска посјета тима у области Промјене начина размишљања Шведској пореској агенцији.

Сарадња са Свјетском банком

Током марта 2017. године одржан је састанак са представницима Свјетске банке у склопу Мисије за техничку подршку Програму реформе јавне управе. Главни циљ састанка се очитовао у дискусији о прелиминарним резултатима анализе која се спроводи у оквиру реформе државне службе и јавне управе, као и прикупљању неопходних информација за припреме о наредним корацима и будућој сарадњи на Програму.

OECD/SIGMA

У марту 2017. године одржан је састанак у просторијама ПУРС са члановима мисије тима OECD/SIGMA у вези процјене стања у јавној управи у БиХ за 2017. годину, област Управљање јавним финансијама. Циљ састанка је био да се представници ПУРС упознају са системом унутрашњих финансијских контрола у јавном сектору, као и концептом који је развила Европска комисија како би помогла замљама потенцијалним кандидаткињама у реформи њихових система унутрашњих финансијских контрола. Концепт се темељи на међународним стандардима унутрашње контроле и пракси европских земаља.

Fiscalis 2020

Почетком 2017. године Пореска управа РС је почеле са примјеном Програма Европске уније Fiscalis 2020. Програм Fiscalis 2020 има за циљ унапређење правилног функционисања пореских система на унутрашњем тржишту Европске уније кроз проширивање сарадње између држава учесница Програма, њихових пореских власти и њихових службеника, те да подржи борбу против пореских превара, утаје пореза и агресивног пореског планирања, као и да обезбиди размјену информација.

У периоду 30-31.03.2017. године представници ПУРС су, заједно са представницима ПУ Федерације БиХ, посјетили Пореску управу Словеније као прву реализовану радну посјету у оквиру Програма *Fiscalis 2020* на тему „Управљање ризицима у одабиру контрола“.

Такође, у периоду 25-26.05.2017. године реализована је радна посјета Пореској управи Србије у којој су учествовала два представника ПУРС на тему „Искусство пореске управе у е-контроли“.

FAR пројекат

Крајем 2015. године потписан је Акциони план о спровођењу **Меморандума о разумијевању између Владе РС и Мисије USAID-а о унапређењу фискалног сектора** како би се прецизно регулисале активности које ће се реализовати у оквиру Пројекта реформе фискалног сектора (FAR).

Пројекат FAR састоји се из пет компоненти од којих се у ПУРС имплементира четврта компонента „Побољшање пословног окружења кроз увођење електронских докумената, електронско издавање пореских сертификата и пружање других сервиса и услуга пореским обвезницима електронским путем“.

У оквиру компоненте FAR Пројекта која се имплементира у ПУРС у 2017. години окончане су сљедеће активности:

- Електронска архива: закључно са 27.12.2017. године дигитализовано је укупно 977.087 пријава Фискалног Регистра Непокретности (ФРН);
- Е-сандуче: Креирана је тестна верзија интернет апликације „Е-сандуче“ за преузимање електронских докумената од стране обвезника као и тестна верзија windows апликације „Е-потписивање“ за масовно потписивање и архивирање електронских докумената;

- Подршка сертификационом тијелу: Инсталиран је Nagios систем за надгледање рада сертификационог тијела и других битних серверских система, те обука администратора за рад са датим системом.

У мају 2017. године одржана је презентација у просторијама ПУРС на којој су присутни имали прилику да виде које су то активности у оквиру овог пројекта у ПУРС до сада реализоване, које су у току и какви су планови за наредни период, те које су предности електронског пословања. Истакнуто је и да ће комплетно електронско пословање бити у складу за прописима који уређују ову област као што су Закон о електронском документу Републике Српске, Закон о електронском потпису Републике Српске и Закон о електронском пословању Републике Српске, односно да буде еквивалент традиционалном начину пословања.

Центар за развој финансија (CEF)

У извјештајном периоду спроведене су сљедеће активности на пољу сарадње са CEF-ом:

- Семинар на тему „Промјена перспективе: од принудног до добровољног извршавања пореских обавеза“,
- Семинар на тему: „Израда плана поштивања пореских прописа“, и
- Годишњи координациони састанак Програма техничке помоћи подржаног од стране Европске комисије и ММФ-а – Јачање економског управљања и управљања јавним финансијама у Југоисточној Европи.

Међународни монетарни фонд (ММФ)

У оквиру техничке помоћи Међународног монетарног фонда, Сектора за фискалне послове (FAD), проводи се Пројекат за пружање подршке управама прихода Босне и Херцеговине. Циљ Пројекта се огледа у сљедећем: побољшање законског оквира у циљу пружања подршке у управљању порезима и провођењу контрола и истрага, како директних, тако и индиректних пореза; јачању капацитета за постепено усвајање савременог приступа управљању ризицима; те унапређењу ефикасности у изабраним главним пословним процесима. Планирани период трајања Пројекта је 1.мај 2017– 30.април 2020 године.

Током септембра 2017. године одржана је петодневна радионица у просторијама ПУРС на тему „Индиректне методе контроле“. Обрађене су сљедеће теме: контрола непријављеног прихода, референтни показатељи за мале привредне субјекте (финансијски индекси), испитивање прихода, анализа финансијског стања, разговор са пореским обвезником, банковне услуге, опажање начина живота пореског обвезника, анализа личних трошкова живота, готовински расходи, анализа „Т-готовине“, тренутак одлуке, методе детаљне контроле, индиректне методе контроле, „Т-рачун“, извор и употреба новчаних средстава, метод нето вриједности, показатељи улагања у дјелатности, законски и управни оквир – могућности и ограничења.

Радне посјете

Током марта 2017. године представници ПУРС посјетили су Пореску управу Србије са циљем интензивирања и јачања сарадње ове двије институције у наредном периоду. Такође, уприличен је низ паралелних састанака на којима је разговарано о више тема које се тичу контроле јавних прихода, наплате пореза и управљања дуговањима, али и пружања услуга пореским обвезницима, те о модернизацији и трансформацији Пореске управе Србије, као и о сегменту односа с јавношћу и међународне сарадње.

У септембру 2017. године Пореска управа Србије је узвратила посјету ПУРС, те је и том приликом одржан низ паралелних састанака.

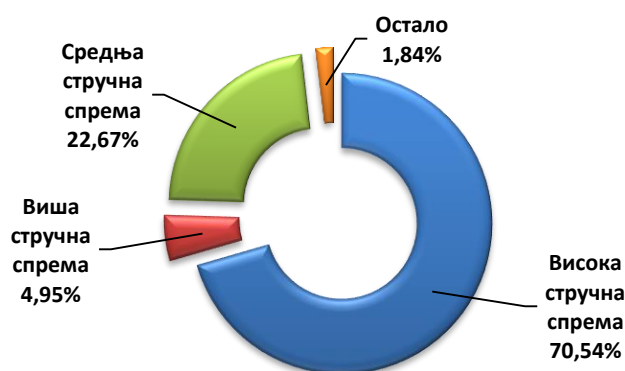
VII ЉУДСКИ РЕСУРСИ

У Пореској управи РС је на дан 31.12.2017. године било запослено 869 лица и то:

- 792 запослена на неодређено вријеме или 91,15%,
- 63 запослених на одређено вријеме или 7,25% и
- 14 приправника или 3,05% од укупног броја запослених.

Такође, у ПУРС су ангажована и 38 лица по основу уговора о обављању волонтерског рада/стручном оспособљавању и 3 лица ангажована на основу уговора о дјелу.

Образовна структура запослених у ПУРС, на дан 31.12.2017. године

Важну карику у процесу управљања људским ресурсима представља професионални развој запослених који би требало да представља сталан, систематски и плански организован процес у току којег се кроз учење и практичан рад допуњују знања и развијају вјештине и способности. Пореска управа је препознала значај овог корака који је нарочито битан у току процеса реформе, будући да се тада усваја велики број нових прописа и пракси за чију реализацију је неопходно унаприједити разумијевање њиховог садржаја. Осим тога, континуирано усавршавање подиже ефикасност у свакодневном раду. У том смислу, пружена је могућност запосленима у ПУРС да кроз разне видове семинара, едукација, радионица и слично прошире своје знање и размјене искуства са пореским администрацијама из различитих области пореске политике.

У извјештајном периоду завршена је процедура израде новог Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у ПУРС.

ЗАКЉУЧАК

Пореска управа Републике Српске је у 2017. години на рачун јавних прихода РС прикупила укупно **2 милијарде и 353 милиона КМ**, што је за 176,48 милиона марака или 8% више у односу на 2016. годину. Раст прихода је задовољавајући у готово свим сегментима, чиме је настављен позитиван тренд наплате од почетка ове године. Заслуге за такве позитивне показатеље се могу приписати аутоматизацији наплате јавних прихода у Пореској управи РС, односно имплементацији Интегрисаног информационог система, као и сталним активностима које ова институција предузима у оквиру своје надлежности, а које су усмјерене, прије свега на редовну наплату и теренске контроле.

Такође, интензивирани су активности и на контроли исправности приказивања промета преко фискалних каса и пријављивање радника које су утицале да се код свих пореских обвезника унаприједи пореска дисциплина и изгради правилан однос према пореским обавезама.

Једна од значајнијих активности у 2017. години, јесте и наставак имплементације Пројекта интегрисани информациони систем у Пореској управи РС са новим имплементатором, те рад на стабилизацији пословних процеса који су пуштени у продукцију. Очекујемо да ће се окончањем преосталих функционалности Интегрисаног информационог система постићи пуни ефекат овог пројекта у виду повећања пореске дисциплине пореских обвезника, али и промјене понашања запослених у ПУРС. Наиме, бићемо у могућности да већи број радника усмјеримо на пружање услуга пореским обвезницима, едукације младих, али и на промовисање значаја плаћања пореза за читаву друштвену заједницу.

У извјештајном периоду настављена је **кампања „Корак предузми, рачун узми“** која има за циљ подизање свијести грађана о значају узимања фискалног рачуна, те започета **нова кампања „Порез плаћај, Српску јачај“**, чији је циљ подизање свијести грађана о важности плаћања пореских обавеза и користима који из тога произилазе. Циљ је да се грађани РС, од најмлађих до најстаријих, информишу о свим предностима плаћања пореза, да подстакнемо појединце да поштују прописе и укажемо да поштивање прописа свим грађанима доноси више користи, него што би им донијело да исте не поштују.

Покренуте су и активности у вези са значајним измјенама организационе структуре гдје би се кроз унапређење пословних процеса и одговарајућом прерасподјелом ресурса побољшала продуктивност, а што би у коначници довело до ефикасније наплате јавних прихода у нашој надлежности. Циљ нам је да новом организационом структуром постигнемо потпуну уједначеност у поступању свих организационих јединица у ПУРС.

Такође, ту је и даље **јачање електронских услуга** Пореске управе РС, попут електронске доставе рачуна, наставак активности на успостављању „Електронске архиве“ Пореске управе РС која предвиђа дигитализацију постојећих папирних пореских пријава и архивирање нових електронских пореских пријава, успостављање електронског сандучета које би се користио за комуникацију са пореским обвезницима, али и друге активности на дигитализацији пословних процеса.

Пореска управа ће и даље предузимати све мјере и активности из своје надлежности како би дала свој допринос у провођењу како реформских процеса, као и задатака и циљева који

су пред нама, а који су, прије свега дефинисани Стратегијом ПУРС за 2016-2018. годину уз стално јачање повјерења јавности у порески систем кроз потпуну транспарентност рада Пореске управе.

Бања Лука, јануар 2018. године
Број: 06/1.01/0101-014.1-102/2018

Директор
Пореске управе РС

Зора Видовић